

Josef Novotný: Češi jsou zpět v katakombách 1944

Unikátní článek Josefa Novotného v novinách *The Baptist Record* ze 16. března 1944 popisuje situaci protestantů v Protektorátu Čechy a Morava v roce 1944.

Josef Novotný: Češi jsou zpět v katakombách

Protestantští kazatelé kážou v kavárnách, protože jejich modlitebny používá Gestapo jako kanceláře.

Napsal Josef Novotný

(Poznámka editor: Kazatel Josef Novotný, pastor dvou československých sborů v New Yorku narozený v zemi, o které bude zde mluvit. Vystudoval na univerzitách v Praze, ve Vídni a v Ženevě, a v Anglii. Je synem Jindřicha Novotného, zakladatele baptistické práce v Československu. Byl jako kurát vyznamenán svou vlastní zemí v průběhu 1. světové války. Je autorem třiceti šesti knih.)

Protestanté v Československu mají dnes bohoslužby v katakombách. Sedmdesát pět protestantských sborů v hlavním městě Praze bylo konfiskováno pro kanceláře Gestapa. Protestantští kazatelé kážou v kavárnách, když v nich nekonzumují jejich hosté. Kázání musí být předem písemně předložena Gestapu pro úpravy a pak doslovně opakována v přítomnosti nacistického agenta před jeho přednesením. Není to pro Československo, „kolébku protestantismu“, nic nového.

Naše víra byla nejprve křtěna ohněm a krví v 17. století, když Rakousko napadlo maličký národ, když byl majetek československých protestantů zabaven a když Jezuité usilovali o to, aby země konvertovala k římskému katolicismu.

Dva miliony za 30 let

Germanizační a katolizační úsilí šlo ruku v ruce. Tisíce lidí položilo své životy; Čechy ztratily v průběhu třiceti let rakouské vlády více než dva miliony své populace.

A toto temné období pokračovalo až do konce 1. světové války. Protestanté byli v této době také nuceni odcházet do katakomb. Jiní opouštěli svou zemi pro svou víru a svůj rodný jazyk, mnozí se vraceli po vydání tolerančního patentu Josefa II. V roce 1781.

Ale tento patent přinesl jen stín tolerance. Plná svoboda přišla ze země se Sochou Svobody.

Amerika požadovala svobodu

Když skončila 1. světová válka, opustilo Československo velké množství cizinců. Na konci války poslala Amerika do Evropy své podmínky míru.

Byly to pro Československo nezapomenutelné dny, když lidé četli, že „Československo musí být svobodné“.

Reakce, „zcela přirozená“, byla taková, že „pokud největší národ na světě říká, že musíme být svobodní, kdo na světě nás může zastavit, abychom nebyli svobodní?“

Tedy, ačkoli jsou Čechy téměř 2 000 let staré, moderní Československo bylo zrozeno jako „nejmladší dcera Ameriky“, ne však jako čtyřicátý devátý stát unie.

Avšak americký vliv byl velký. První československý prezident se oženil s americkou dámou. Pražské hlavní nádraží bylo pojmenováno po Woodrow Wilsonovi a jak toto nádraží, tak jeho socha jsou na Hooverově ulici.

Díky Evropě

Evropané nemají daleko k tomu, aby nazývali Čechoslováky „Yankeemi Evropy“. Ihned po příchodu politické svobody přišla i ne méně obrovská svoboda náboženská. Ne tisíce, ale miliony lidí opouštěli církve, která k členství v ní nutila jejich předky.

Někteří církevní historici říkají, že to bylo největší náboženské hnutí od dob reformace. Mladá republika, ve které se nyní 98 procent římských katolíků rychle obrátilo, když protestantské denominace získaly tisíce nových členů, připomíná nyní období, kdy byl v roce 1414 upálen Jan Hus, československý reformátor.

„Herodes“ přerušil

Herodes z Berlína surově přerušil toto hnutí, když vpochodoval do Československa. Dnes je tento opravdový ráj v srdci Evropy na stejné lodi se svou sestrou republikou Amerikou a nějakými třiceti „pasažéry“ Spojených národů.

Amerika by měla být kapitánem této lodi, nejen v době bouře, ale také v době klidu.

Mluvíme právě o nezbytnosti chránit svět po této válce, možná dokonce mít vliv na vzdělávání a výchovu mládeže pomýlené Hitlerem.

Amerika musí být duchovním vůdcem

Mohu naléhat, aby Amerika také přijala spirituální vůdcovství – pochodeň protestantismu vypadla z ruky národa Martina Luthera. Je na nás, abychom zvedli zlomenou pochodeň z prachu a pozvedli ji do výše.

Evropa a také celý svět je připraven na vaše poselství, kdy americká hodina odbíjí na věčných Božích hodinách. Roztrhaný pramínek protestantské historie v Československu očekává pouze na spojenecké vítězství pro znovuzrození náboženské svobody. – Hlas protestantů.

THE CZECHS ARE BACK IN THE CATACOMBS

Protestant Ministers Are Preaching In Coffee Houses Because Gestapo Prefers Churches for Office Use
By Joseph Novotny

(Editor's note: Rev. Joseph Novotny, pastor of two Czechoslovak churches in New York, is a native of the country he discusses here. Educated at the Universities of Prague, Vienna and Geneva and in England, he is the son of Henry Novotny, founder of Baptist work in Czechoslovakia. He was formerly general secretary of the union of Constanz, a union of all Protestants in Czechoslovakia. As a chaplain, he was decorated by his country during World War I. He is author of thirty-six books.)

Protestants of Czechoslovakia today are worshipping in the catacombs. Seventy-five Protestant churches in the capital city of Prague have been confiscated for use as Gestapo offices.

Protestant ministers are preaching in coffee houses when customers are not eating there. Sermons must be written out and presented to the Gestapo for corrections and then repeated verbatim in the presence of a Nazi agent before delivery. There is nothing new in this for Czechoslovakia, the "cradle of Protestantism."

Our faith was first baptized with fire and blood in the seventh century when Austria invaded the tiny little nation, when property of the Czechoslovak Protestants was seized and Jesuits who sought to convert the country to Roman Catholicism.

Two Millions in 30 Years

Germanizing and Romanizing efforts went hand in hand. Thousands gave their lives; Bohemia lost within a thirty-year Austrian reign more than two million of its population.

And this dark period continued until the end of World War I. Protestants in that era too were forced into the catacombs. Others left the country to keep both their religion and their language alive, many returning after the edict of toleration of Joseph II in 1781.

But the edict brought only a shadow of toleration. The full liberty had to come from the country with the Statue of Liberty.

America Demanded Freedom

When World War I broke out, the Czechoslovaks left in large numbers to join the Allies. At the war's end America sent to Europe her conditions of peace.

It was a memorable day for Czechoslovakia when the people read that "Czechoslovakia must be free."

The reaction, quite naturally, was that "If the greatest nation in the world says we must be free, who in the world can stop us from being so?"

Thus, although Bohemia is nearly 2,000 years old, modern Czechoslovakia was born as the "youngest daughter of America," not altogether unlike a forty-ninth state of the union.

Indeed the American influence was widespread. The first Czechoslovakian president married an American lady. Prague's main railway station was named for Woodrow Wilson and both the Wilson station and his statue stand on Hoover street.

Yanks of Europe

Europeans are not far wrong in

calling Czechoslovaks the "Yankees of Europe."

Promptly following this political liberation, there followed a religious liberation no less tremendous. Not thousands but millions left the church into which membership their forefathers were forced.

Some church historians say it was the greatest religious movement since the Reformation. The young republic which had now been a 98 per cent Roman Catholic nation rapidly reversed itself as Protestant denominations received new members by the thousands, reminiscent of the era that followed the burning at the stake of John Huss, the Czechoslovak reformer in 1414.

"Herod" Interrupts

Herod of Berlin cruelly interrupted this movement when he marched into Czechoslovakia. Today this veritable paradise in the heart of Europe is in the same Allied boat with her sister republic, America, and some thirty other "passengers" of the United Nations.

America should be the captain of this boat, not only during the time of tempest but during the time of calm also.

We speak already of the necessity to police the world after the war, perhaps even to have an influence on the education of misled Hitler youth.

America Must Be Spiritual Leader

May I urge that America accept the spiritual leadership as well—the torch of Protestantism fell out of the hand of the nation of Martin Luther. It is up to us to take the broken torch from dust and to hold it high.

Europe and even the whole world is ready for our message when the American hour strikes in the eternal clock of God.

The torn thread of Protestant history in Czechoslovakia awaits only an Allied victory for a rebirth of religious freedom.—Protestant Voice.

[Baptist-Record-1944-J-NovotnyStáhnout](#)

[Štěpán Křivánek](#)

Článek je součástí [Baptistické encyklopedie](#) a je průběžně doplňován a aktualizován.

Poslední aktualizace 8. 3. 2021

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)